

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ
Факультет «ДИЗАЙН»
Кафедра «Графічний дизайн»

Трахнова Софія Геннадіївна

ДИЗАЙН ТА ВЕРСТКА НАОЧНО-МЕТОДИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ
«СТИЛІЗАЦІЇ. СТУПЕНІ І ФОРМИ УМОВНОСТЕЙ»

Кваліфікаційна робота на здобуття СВО «Бакалавр»
зі спеціальності 022 Дизайн
ОПП «ГРАФІЧНИЙ ДИЗАЙН»

Бакалаврська робота містить результати власних досліджень.
Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають
посилання на відповідне джерело.

_____Трахнова С. Г

Керівник:Макарова Анна Леонідівна
кандидат мистецтвознавства, старший викладач
Консультант: Більдер Наталя Трифонівна
доцент ХДАДМ

	ВСТУП	3
1	АНАЛІЗ ПРОЄКТНОЇ СИТУАЦІЇ ЩОДО РОЗРОБКИ НАОЧНОГО ПОСІБНИКА «СТИЛІЗАЦІЇ. ФОРМИ І СТУПЕНІ	4
1.1	Опис проєктної ситуації	4
1.1.1	Актуальність та стан ринку розробки посібника	4
1.1.2	Конструктивно-пластичне та графічне рішення посібника	5
1.1.3	Опис конкурентної ситуації на ринку дизайн-продукту у обраному сегменті	6
1.2	Опис ринку споживачів за напрямком наочного посібника	6
1.2.1	Сегментування ринку споживачів наочного посібника	7
1.2.2	Опис потреб, яким задовольнятиме наочний посібник	7
1.3	Збір та аналіз аналогічних дизайн-продуктів наочного посібника	8
1.3.1	Збір, опис та аналіз аналогічних дизайн-продуктів	8
1.3.2	Обґрунтування стратегії позиціонування наочного посібника	10
2.	ОПИС І ОБҐРУНТУВАННЯ ДИЗАЙН-ПРОПОЗИЦІЇ НАОЧНОГО ПОСІБНИКА «СТИЛІЗАЦІЇ. ФОРМИ І СТУПЕНІ»	12
2.1	Опис ідеї і формулювання концепції дизайн-продукту посібника	12
2.2	Ескізування із обґрунтуванням і обговоренням наочного посібника	13
3.	ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОЄКТУ НАОЧНОГО ПОСІБНИКА «СТИЛІЗАЦІЇ. ФОРМИ І СТУПЕНІ»	14
3.1	Конструктивно-пластичне та графічне рішення посібника	14
3.2	Поліграфічне та технологічне забезпечення наочного посібника	15
3.3	Додрукарська підготовка макетів наочного посібника	15
	ВИСНОВКИ	17
	СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	19

«Око бачить речі чіткіше в уяві, ніж коли вони постають перед ним у реальності». — Леонардо да Вінчі.

ВСТУП

Цю тему вибрали через необхідність навести лад у навчальних відомостях про стилізацію в графічному дизайні [1; 4]. Потрібно створити зрозумілий візуальний посібник, який допоможе засвоїти цей матеріал [3]. Студенти під час навчання виконують багато окремих вправ. Через це їм важко побачити загальну логіку роботи з формою [5]. Посібник дає змогу об'єднати всі ці матеріали в одну чітку систему [2].

Актуальність теми визначається тим, що візуальні образи нині відіграють дедалі більшу роль [11; 16]. Також важливо формувати професійне мислення у майбутніх фахівців із дизайну [12]. Сьогодні інформації довкола дуже багато, тому здатність спрощувати й узагальнювати форми стає вкрай потрібною [4]. При цьому в навчальному процесі бракує видань, де теорія підкріплена реальними зразками, особливо студентськими роботами [5].

Об'єкт проєктування — багатосторінкове видання для навчання графічному дизайну [13].

Предмет проєктування — загальне оформлення посібника «Стилізації. Форми і ступені» [1; 3].

Мета роботи — розробити верстку посібника [14]. Видання має мати чітку структуру, зручну навігацію і бути комфортним для читання [15].

Для досягнення мети треба виконати такі завдання:

- 1) Вивчити навчальні книги з дизайну, схожі за темою [6; 7].

- 2) Пояснити, чому обрано саме такий стиль оформлення [11].
- 3) Упорядкувати матеріали з теми стилізації [4].
- 4) Побудувати модульну сітку та вибудувати ієрархію тексту [1; 15].
- 5) Зверстати основні розділи посібника [3].
- 6) Використати студентські роботи як ілюстративний матеріал [5].

Вихідними даними слугували матеріали з курсу від викладача Макарової А. Л, а також архів студентських робіт [5]. Додатково було зроблено презентацію, за якою відбирали та групували візуальний матеріал.

Апробація результатів дослідження.

Робота проходила апробацію в ході семестрових переглядів на кафедрі графічного дизайну.

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи.

Розроблено дизайн та верстка наочного посібника «Стилізації. Форми і ступені», що слугує інструментом для структурування матеріалу з художньої стилізації для дизайнерів. Робота містить детальний аналіз ринкового сегмента, запитів цільової аудиторії та конкурентних дизайн-продуктів, що дозволило теоретично обґрунтувати художню концепцію та реалізувати макет видання. Матеріал пояснювальної записки розподілено між вступом, трьома розділами, висновками та списком літератури, який налічує 20 джерел. Графічні та допоміжні матеріали винесено в чотири додатки (А,Б,В,Г). Загальна кількість сторінок основної частини ____.

1 РОЗДІЛ

АНАЛІЗ ПРОЄКТНОЇ СИТУАЦІЇ ЩОДО РОЗРОБКИ НАОЧНОГО ПОСІБНИКА «СТИЛІЗАЦІЇ. ФОРМИ І СТУПЕНІ»

1.1 Опис проєктної ситуації

1.1.1 Актуальність та стан ринку розробки посібника

Нині підходи до навчання графічному дизайну в Україні зазнають змін [12]. Старі підручники з великими обсягами дрібного тексту вже не дають бажаного результату. Студенти їх практично не читають [19]. На перший план виходить візуальне подання [16]. Зображення в книзі тепер не лише прикрашають сторінку, а стають головним каналом передачі знань [1]. Те, як студент сприймає інформацію, залежить від верстки та вдалого підбору шрифтів [15]. Основна вада сучасних видань це відсутність системності [2]. Студентам-дизайнерам доводиться збирати потрібні відомості з різних джерел: з лекцій, з інтернету та окремих методичних матеріалів [5]. Немає жодного посібника, який би крок за кроком розтлумачував процес стилізації [4]. Коли в макеті відсутня чітка ієрархія, навіть корисна інформація сприймається як безлад [3]. Тому створення книги, де логіка та візуальні рішення діють разом, є виправданим [13]. Разом із тим діджиталізація кардинально змінила те, як саме студентська молодь засвоює нові знання. Нинішнє покоління орієнтоване на миттєвий візуальний обмін даними, лаконічні текстові формати та насичений медіаконтент. Через це академічна література має трансформуватися відповідно до сучасних когнітивних паттернів, гармонійно поєднуючи класичну методологію з естетичним і продуманим оформленням.

Якщо говорити про підготовку фахівців із графічного дизайну, то тут критично важливо забезпечити синергію теорії та наочності. Сухий виклад правил стилізації не дасть результату, кожне положення слід підкріплювати

живими кейсами, продемонструвати покроковий процес модифікації форми, а також розібрати логіку побудови композиції на реальних прикладах.

1.1.2 Сегментування ринку дизайн-продукту наочного посібника

Сучасний асортимент літератури та матеріалів для навчання графічного дизайну класифікується за кількома ключовими напрямками. Першу групу становить фундаментальна академічна література, інтегрована в освітні програми університетів. Другу категорію формують масові видання, привабливі арт-буки та ілюстровані альбоми, розраховані на широке коло читачів. До третього складника відносяться профільні практичні керівництва та методичні розробки, створені безпосередньо для майбутніх фахівців творчої сфери.

Паралельно з цим активно розвиваються цифрові платформи та онлайн-ресурси, головна перевага яких, оперативність пошуку даних, хоча вони нерідко грішать фрагментарністю та відсутністю комплексної методології. У зв'язку з цим традиційна друкована продукція навчального характеру не втрачає своїх позицій, адже забезпечує послідовне засвоєння знань, гармонійно поєднуючи теоретичну базу з наочним графічним контентом.

1.2 Опис ринку споживачів за напрямком наочного посібника

На книжковому ринку можна виокремити три типи видань [2]. Перший тип це академічні книги. У них багато теорії, але оформлення застаріле [12]. Студентам важко з ними працювати, бо видання виглядають сухо й нецікаво [11]. Другий тип це гарні альбоми та каталоги. Вони дають хороші зображення, надихають, але не пояснюють, як саме працювати з формою [6].

Третій тип це комбіновані видання. У них є і пояснення, і практичні приклади [7]. Такий формат найкраще підходить для самостійного навчання [13]. Саме на нього орієнтується цей проєкт [14].

1.1.3 Опис конкурентної ситуації на ринку дизайн-продукту у обраному сегменті наочного посібника

Серед аналогів можна назвати академічні підручники (сильна теорія, слабке оформлення) та художні альбоми (гарні картинки, але без методики) [6; 7; 8]. Комбіновані видання є найвдалішим прикладом для наслідування [3]. Аналіз наявних джерел виявив очевидний дисбаланс: більшість посібників або перевантажені сухою теорією, або є просто красивими альбомами без глибокого змісту. Через такий переки студентам важко пов'язати теоретичні правила з реальною роботою. До того ж автори багатьох аналогів ігнорують те, як мислить сучасна молодь. Студентам сьогодні потрібна чітка структура, швидкий доступ до суті та наочні приклади, які пояснюють, навіщо взагалі вивчати цей матеріал. Дослідження ринку доводить, що найкраще працюють видання з лаконічним дизайном, зрозумілою сіткою макета та великою кількістю покрокових ілюстрацій. На книжковому ринку можна виокремити три типи видань. Перший тип це академічні книги. У них багато теорії, але оформлення застаріле. Студентам важко з ними працювати, бо видання виглядають сухо й нецікаво. Другий тип це гарні альбоми та каталоги. Вони дають хороші зображення, надихають, але не пояснюють, як саме працювати з формою. Третій тип це комбіновані видання. У них є і пояснення, і практичні приклади. Такий формат найкраще підходить для самостійного навчання. Саме на нього орієнтується цей проєкт.

1.2.1 Сегментування ринку споживачів наочного посібника

Основну аудиторію посібника «Стилізації. Форми і ступені» становлять студенти мистецьких та дизайнерських факультетів [17]. Їхній вік від 17 до 25 років [18]. Це майбутні графічні дизайнери, ілюстратори, фахівці з візуальних комунікацій [3]. Видання допомагає їм опанувати пластичну мову та трансформацію форми [4]. Посібник дозволяє перейти від хаотичного копіювання до усвідомленої роботи з композицією [1].

Крім того, видання може бути корисним для викладачів художніх дисциплін, які потребують свіжих методичних матеріалів [5]. Також воно підходить абітурієнтам, які готуються до вступу, і дизайнерам-самоучкам [20]. У цьому разі посібник стає не просто підручником, а структурованим візуальним довідником [16].

Розподіл споживачів зроблено на основі професійних потреб, рівня підготовки та особливостей сприйняття [17]. Спільна риса всіх сегментів – запит на візуальну насиченість [19]. Тобто потрібен формат, де графіка переважає над текстом [15]. підходить абітурієнтам, які готуються до вступу, і дизайнерам-самоучкам. У цьому разі посібник стає не просто підручником, а структурованим візуальним довідником. Він дає змогу досліджувати різні рівні художньої абстракції. Розподіл споживачів зроблено на основі професійних потреб, рівня підготовки та особливостей сприйняття. Спільна риса всіх

сегментів це запит на візуальну насиченість. Тобто потрібен формат, де графіка переважає над текстом.

1.2.2 Опис потреб, яким задовольнятиме наочний посібник

Посібник «Стилізації. Форми і ступені» створюється як відгук на конкретні освітні запити [5]. Він поєднує методичну логіку з якісним оформленням [1].

Перша потреба – впорядкування інформації. Продукт систематизує розрізнені знання про стилізацію, вибудовує їх у послідовну систему: від елементарного до складного [4]. Друга потреба – зручність читання. Завдяки модульним сіткам та вільному простору посібник не втомлює очі [3].

Читач отримує змогу аналізувати, як змінюється форма, порівнювати ступені спрощення, бачити композиційні закономірності [8]. Велика кількість графічних прикладів розвиває аналітичний зір і художнє мислення [19].

1.3 Збір та аналіз аналогічних дизайн-продуктів наочного посібника

Пошук оптимальних рішень для майбутнього видання базувався на детальному розборі вже існуючої схожої літератури. До уваги бралися підручники, методичні матеріали та альбоми з графічного дизайну, композиції й проектної графіки. Головними критеріями оцінювання стали логіка викладу тексту, побудова сітки сторінок, якість ілюстрацій, а також загальна ергономіка та зручність користування книжками.

Такий розбір допоміг чітко окреслити актуальні тренди в оформленні сучасної навчальної літератури. Зрештою, це дало змогу відібрати найбільш вдалі візуальні та конструктивні прийоми, які знайдуть своє відображення у проєкті «Стилізації. Форми і ступені».

1.3.1 Збір, опис та аналіз аналогічних дизайн-продуктів наочного посібника

Базою для дослідження стали кілька профільних підручників і методичних розробок із подібною тематикою та схожою логікою подачі інформації. Зокрема, опрацьовано видання «Кількість має значення», «Знаки у графічному дизайні», «Проектна графіка», «Композиція в дизайні» та «Моделювання одягу» (див. Додаток В рис. 1-5). Кожну книжку оцінювали за конкретними характеристиками: візуальна привабливість, композиційна організація сторінки, зручність сприйняття інформації, візуальна цілісність видання, якість подачі зображень, робота з вільним простором та ефективність засвоєння навчального матеріалу.

Оцінювання «аналогів» проводилося фокус-групою за 7-бальною шкалою Лайкерта за такими візуально-комунікативними критеріями(див. Додаток В, рис. 6):

1. Візуальна привабливість
2. Композиційна організація
3. Зручність сприйняття
4. Візуальна цілісність
5. Якість подачі зображень
6. Робота з простором

Узагальнені результати розрахунку середнього арифметичного бала ($\bar{x}$) представлено у Таблиці 1.1.

Назва аналогу	Критерії аналізу «аналогів» видань					
	1 $\bar{X}$	2 $\bar{X}$	3 $\bar{X}$	4 $\bar{X}$	5 $\bar{X}$	6 $\bar{X}$
1	2	3	4	5	6	7
«Кількість має значення»	3,5	1,25	1,25	1,25	2,5	2,5
«Знаки у графічному дизайні»	1	1,67	1,67	1,2	1,25	1,25
«Проектна графіка»	1	1,25	1,25	1,25	1,25	1
«Композиція в дизайні»	1,25	1,25	1	1,67	1	1
«Моделювання одягу»	1,25	1,25	1	1,67	1	1,67

* $\bar{x}$ – це середнє (average)

Таблиця 1.1 – Оцінка аналогічних видань за ключовими критеріями

У результаті з'ясувалося, що найкраще працюють видання, де лаконічна архітектура сторінки поєднується з грамотними шрифтовими рішеннями та багатим візуальним рядом. Найважливішу роль тут відіграють модульне сіткування, зрозумілі покажчики й елементи орієнтації, а також покроковий виклад думок. Водночас у деяких зразках помітно очевидний надлишок сухих текстів чи засилля зайвих прикрас, які лише заважають зануритися в суть і розпорошують увагу читача.

1.3.2 Обґрунтування стратегії позиціонування наочного посібника

Результати дослідження допомогли чітко сформулювати концепцію майбутньої книжки. Головна фішка видання, поєднання корисної навчальної бази із сучасним, трендовим оформленням. Посібник розрахований

насамперед на майбутніх дизайнерів, яким потрібні не сухі описи, а прості пояснення та багато якісної графіки.

На противагу класичним підручникам, у проєкті «Стилізації. Форми та ступені» головну роль віддано саме наочному розбору того, як змінюється та трансформується форма. Текст тут не перевантажує сторінки, а лише коротко коментує суть, тоді як ілюстрації стають основним інструментом навчання.

Ця концепція базується на використанні актуальної модульної сітки, чистого дизайну, чіткої структури шрифтів і великої кількості вільного простору на розворотах. Саме такий формат робить посібник зручним для читання, а саме навчання, швидким та результативним.

Висновок до першого розділу:

Дослідження ринку навчально-методичної літератури для графічних дизайнерів та аналіз конкурентного поля підтвердили запит на створення принципово нового типу посібника. Актуальний формат передбачає відмову від розлогих теоретичних описів на користь структурної та візуалізованої подачі. Сучасний реципієнт орієнтується на видання з лаконічним текстовим компонентом і розгалуженою системою графічних зразків.

Цільовий сегмент проєкту охоплює студентів творчих вишів, практикуючих початківців та абітурієнтів. Специфіка їхніх професійних потреб диктує необхідність у виданні, що фокусується на методології формоутворення та практичних алгоритмах стилізації. Своєю чергою, бечмаркінг конкурентів довів: лідерами ринку стають книги із системним візуальним супроводом та ергономічним компонованням макета. Ці висновки трансформувалися у концепт видання «Стилізації. Форми і ступені». Візуально-графічна модель книги спирається на модульну сітку, актуальні шрифтові гарнітури та покрокові інструкції, що гарантує високу конкурентоспроможність освітнього продукту.

РОЗДІЛ 2

ОПИС І ОБҐРУНТУВАННЯ ДИЗАЙН-ПРОПОЗИЦІЇ НАОЧНОГО ПОСІБНИКА «СТИЛІЗАЦІЇ. ФОРМИ І СТУПЕНІ»

2.1 Опис ідеї і формулювання концепції дизайн-продукту наочного посібника

В основі книги лежить ідея покрокового занурення в тему стилізації. Увесь матеріал сплановано так, щоб читач рухався послідовно: від найпростіших змін форми до глибокого узагальнення та абстрактних образів.

Величезне значення має сам ритм викладу. Поєднання великих картинок, вільних зон на сторінках і стислих текстових коментарів дозволяє вивчати матеріал без поспіху та втоми.

Загальний візуальний стиль посібника створює єдине гармонійне середовище. Усі деталі макета тісно пов'язані між собою, працюють як один механізм і повністю розкривають головний задум видання.

Ідея посібника «Стилізації. Форми і ступені» полягає в тому, щоб створити чіткий візуальний маршрут для вивчення графічних процесів [14]. Головна проблема, яку вирішує проєкт, хаотичність і розрізненість навчальних матеріалів [5]. Перші ескізи обкладинки базувалися на геометрії та стилізації, саме вони задали художній стиль усьому виданню (див. Додаток Г, рис. 1). Коли немає єдиної графічної системи, знання засвоюються фрагментарно, без розуміння загальної логіки [13].

Рішення полягає в побудові впорядкованого простору, де ілюстрацій значно більше, ніж тексту [3]. (див. Додаток Г рис. 4) Модульна сітка та паузи у верстці допомагають уникнути перенасиченості сторінок [1]. Завдяки цьому матеріал подається плавно й зрозуміло [15]. Загальне враження від посібника це структурованість, де кожен графічний елемент сприяє поступовому засвоєнню принципів стилізації.

2.2 Ескізування із обґрунтуванням і обговоренням наочного посібника

На етапі створення перших начерків з'явилося кілька різних варіантів того, як можуть виглядати розвороти. (Додаток Г. див. рис. 5) Пошук ішов через постійні експерименти з модульною сіткою, розмірами ілюстрацій та балансом між текстом і графікою.

Зрештою вибір зупинився на лаконічному стилі, в основі якого сувора структура, багато вільного простору на розворотах і повна відмова від непотрібних прикрас.

Паралельно з цим під час ескізування тестувалися різні шрифтові схеми: відпрацьовувалися розміри й розташування заголовків, а також варіанти вписування картинок у загальну архітектуру сторінки. В основі концепції лежать мінімалізм і чітка візуальна ієрархія [3; 15]. Головне завдання зробити зображення основним носієм знань [16]. (Додаток Г. див. рис. 6)

Під час розробки розглядався лише один підхід — структурний, на прикладі роботи «Кількість має значення», (Додаток В. див. рис. 1) тут головне стримана верстка, вільний простір, жорстка модульна система [1].

Вибрано другий підхід, тому що він краще підходить для навчання [4]. Зайві деталі не відволікають від аналізу форми [8]. Це дозволяє сконцентруватися на суті перетворень [3].

Макет поєднує асиметрію з системністю. Це робить сторінки сучасними й динамічними, але зберігає цілісність видання [13]. Особливу увагу приділено ритму та співвідношенню розміру ілюстрацій до вільного простору [6]. Таке «дихання» макета полегшує сприйняття і робить книгу зручною для тривалої роботи [19].

Висновок до другого розділу:

Логіка посібника побудована на послідовному ускладненні матеріалу від початкових трансформацій силуету до граничних рівнів абстракції. Ми свідомо мінімізували текст, зробивши ставку на інтерактивний візуальний ряд. Саме такий формат найкраще сприймає нинішня студентська аудиторія творчих спеціальностей.

Шлях від перших чернеток до фінального макета пролягав через пошук балансу між типографікою та ілюстраціями. У підсумку ми обрали чисту, лаконічну верстку. Модульна сітка тримає структуру, асиметрична композиція задає потрібний темп, а велика кількість вільного простору дозволяє дизайну «дихати». Книга не перевантажує, а навпаки — допомагає концентруватися. Усі графічні знахідки підпорядковані єдиній меті: наочно продемонструвати інструментарій стилізації. Створений функціональний каркас видання «Стилізації. Форми і ступені» осучаснює навчальний процес і доводить ефективність проектного підходу у видавничій справі.

РОЗДІЛ 3

ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОЄКТУ НАОЧНОГО ПОСІБНИКА «СТИЛІЗАЦІЇ. ФОРМИ І СТУПЕНІ»

3.1 Конструктивно-пластичне та графічне рішення наочного посібника

Втілення проєкту «Стилізації. Форми і ступені» в життя спирається на три головні правила: користь, чітка система та максимальна наочність. Каркасом для верстки стала модульна сітка, саме вона тримає вкупі всі сторінки й допомагає акуратно розставити блоки з текстами та картинками.

Самі розвороти скомпоновані так, щоб на них було багато вільного місця та чітких візуальних «гачків». Це розвантажує мозок під час читання й фокусує погляд на найважливішому. Більшість сторінок зверстано асиметрично, що додає книзі живої динаміки, але не руйнує загального єдиного стилю.

Візуальна частина посібника побудована на реальних кейсах із різних епох та культур. Як приклади взято первісний наскельний живопис, давньогрецькі вази, японську гравюру, середньовічні мініатюри та народні орнаменти. Такий мікс наочно показує, як по-різному автори змінювали форму та наскільки глибокою може бути умовність у мистецтві.

Шрифтове оформлення зроблено максимально лаконічним. Заголовки мають зрозумілу структуру, тому їх ні з чим не переплутаєш. Короткі текстові коментарі не захаращують простір, а лише допомагають краще зрозуміти ілюстрації.

Окремим акцентом стала обкладинка. Її дизайн поєднує в собі реалістичне фото та чітку геометрію. Цей прийом символізує саму суть стилізації, трансформацію реального предмета в художній образ. Такий хід одразу розкриває тему книги та створює її унікальне, впізнаване обличчя.

Пошук остаточного графічного стилю та робота над макетами показані в ескізах (див. Додаток Г, рис. 1–7).

3.2 Поліграфічне та технологічне забезпечення наочного посібника

Технічна база проєкту повністю побудована на актуальному софті для комп'ютерного проєктування та верстки. Головним інструментом виступив Adobe InDesign, ця програма дозволяє професійно працювати з об'ємними книжковими форматами й тримати під повним контролем кожен технічний деталь макета.

Під час розробки враховувалися всі базові стандарти багатосторінкової архітектури. Сторінки посібника одразу налаштували у колірному просторі СМУК, що є обов'язковим для якісної поліграфії. Кожну картинку збережено з високим показником щільності пікселів (DPI), це гарантує ідеальну чіткість ліній як на екранах гаджетів, так і після виходу з друкарської машини.

Обрані габарити книги роблять її максимально практичною для роботи на заняттях, адже такий розмір дозволяє збалансовано розмістити великі блоки графіки поруч із короткими поясненнями.

3.3 Додрукарська підготовка макетів наочного посібника

Фінальним акордом роботи стало технічне зведення та перевірка цифрової версії книги. Кожен розворот ретельно протестували на предмет стилістичної єдності, перевірили точність прив'язки графіки до сітки та збалансованість елементів на сторінках.

Окремий фільтр контролю пройшли всі ілюстрації: фахівець вивірів їхні технічні параметри (DPI), правильність відображення кольорних профілів та точність масштабування без втрати якості. Паралельно було вичитано тексти, налаштовано відступи, інтерліньяж та інші важливі шрифтові налаштування.

У підсумку вдалося отримати повністю зібраний цифровий оригінал-макет і згенерувати фінальний PDF-файл для демонстрації проєкту. Цей документ повністю відповідає стандартам багатосторінкової верстки, тож за необхідності його можна швидко переформатувати під будь-які вимоги друкарні.

Висновок до третього розділу:

Практичне втілення проєкту «Стилізації. Форми і ступені» завершилося створенням комплексної конструктивної, графічної та додрукарської моделі посібника. Композиційним ядром макета стала авторська модульна сітка, що впорядковувала інформаційні блоки та забезпечила стилістичну монолітність розворотів. Завдяки динамічній асиметрії, великим зонам «повітря» та вивірній ієрархії акцентів створено утилітарний медіапродукт, адаптований під кліпове сприйняття аудиторії.

Візуальний контент базується на паритетному поєднанні стислих тез із розгалуженим атласом прикладів з історії мистецтва та дизайну. Раціональна типографіка, лаконічні шрифти та зрозуміла рубрикація спрощують селективне читання й навігацію.

Додрукарська підготовка виконана в Adobe InDesign відповідно до вимог поліграфії: налаштовано колірні профілі, перевірено роздільну здатність графіки, а цифровий оригінал-макет повністю підготовлено до тиражування. Створений дизайн-проєкт є автономним дидактичним інструментом, де функціональність поєднана з художньою виразністю.

ВИСНОВКИ

Дослідження показало, що сьогодні критично не вистачає якісних українських посібників, які б виглядали сучасно і при цьому реально навчали [12; 16]. Більшість існуючих книг або занадто нудні, або візуально заплутані [11; 19]. Судячи з результатів аналізу та відгуків респондентів, стає очевидним, що для навчальних посібників часто не приділяють достатньо уваги дизайну [2]. Більшість видань виглядають як технічна документація, де зручність та естетика ігноруються на користь сухого тексту [15].

Саме тому було вирішено створити посібник, який приємно тримати в руках і за яким дійсно хочеться вчитися [14]. Під час розробки враховувалися особливості цільової аудиторії, принципи візуального сприйняття та сучасні підходи до організації графічного матеріалу [17; 18; 20]. Робота над книгою довела, що ефективний посібник це баланс між суворою дисципліною сітки та візуальною динамікою асиметрії. Такий підхід рятує сторінки від безладу й робить верстку живою. Студентам більше не треба читати масиви зайвого тексту. покрокові графічні кейси самі пояснюють механіку роботи з формою. Видання наочно демонструє, як реальний об'єкт перетворюється на чисту художню стилізацію. Ми отримали не просто теоретичну збірку, а практичний, повністю підготовлений до друку інструмент, який розв'язує проблеми сприйняття інформації в сучасній художній школі. Ці висновки стали основою для подальшої розробки концепції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Основи композиції та дизайну: навчальний посібник. URL: https://pns.hneu.edu.ua/pluginfile.php/107532/mod_resource/content/5/%D0%9E%D0%9A%D0%94.%20%D0%9F%D0%BE%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%88%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0.%20%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf (дата звернення: 03.05.2026).
2. Сучасні технології дизайн-діяльності. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi71/0051457.pdf> (дата звернення: 04.05.2026).
3. Емброуз Г., Оно-Білсон Н. Графічний дизайн 01. Підхід і мова. Київ : ArtHuss, 2019. 192 с. : іл.
4. Іттен Й. Наука дизайну та форми : навчальний посібник / пер. з нім. С. Святенко. Київ : ArtHuss, 2021. 136 с. : іл.
5. Навчальні матеріали курсу «Стилізація» кафедри графічного дизайну ХДАДМ / уклад. Макарова А. Л. Google Classroom, 2024. Внутрішній навчально-методичний ресурс (дата звернення: 03.05.2026).
6. Матеріали посібника «Кількість має значення». Google Drive. URL: <https://drive.google.com/file/d/1awyZDA5iGxDfFeYFnRHw79DoleqAmA0m/view?usp=sharing> (дата звернення: 03.05.2026).
7. Матеріали посібника «Знаки у графічному дизайні». Google Drive. URL: https://drive.google.com/file/d/1__ice3rZo9fuXPGaipoOHehHoZ2G1dWb/view?usp=sharing (дата звернення: 03.05.2026).
8. Бович-Углер Л. Ю. Композиція в дизайні. Частина 1. Київ : КДІДМ, 2024. URL: https://kdidm.edu.ua/images/VYKLADACHY/DESIGN/Bovych-Uhler_Liudmyla/Posibnyky/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BA%D0%B0_%D0%9A%D0%BE%D0%BC%D0%BF%D0%BE%D0%B7%D0%B8%D1%86%D1%96%D1%8F_%D0%B2_%D0%B4%D0%B8%D0%B7%D0%B0%D0%B9%D0%BD_%D1%87_1_%D0%91%D0%BE

[%D0%B2%D0%B8%D1%87_%D0%9B.%D0%AE._2024_small.pdf](#) (дата звернення: 04.05.2026).

9. Наочний посібник «Проектна графіка». URL: https://kdidm.edu.ua/images/VYKLADACHY/DESIGN/Bovych-Uhler_Liudmyla/Posibnyky/Proektna_Grafika_Bovych-Ugler.pdf (дата звернення: 26.04.2026).

10. Наочний посібник «Моделювання одягу». URL: https://kdidm.edu.ua/images/VYKLADACHY/DPM/Vakh_Ivan/Vydannia/Modelj_uvannja_Odjagu_Zasobamy_Marvelous_Designer.pdf (дата звернення: 26.04.2026).

11. Адамс Ш. Як дизайн спонукає нас думати, відчувати, діяти. Київ : ArtHuss, 2022. 256 с.

12. Даниленко В. Я. Дизайн України у світовому контексті художньо-проектної культури : монографія. Харків : ХДАДМ, Колорит, 2005. 244 с. : іл.

13. Емброуз Г., Леонард Н. Графічний дизайн 02. Дизайнерське дослідження. Пошук успішних креативних рішень. Київ : ArtHuss, 2019. 192 с. : іл.

14. Емброуз Г., Леонард Н. Графічний дизайн 03. Генерування ідей. Київ : ArtHuss, 2019. 192 с. : іл.

15. Меггс М., Велфл Е. Письмо — це дизайн: як слова створюють досвід користування (UX). Київ : ArtHuss, 2021. 208 с. : іл.

16. Interaction Design Foundation. Visual Design. URL: <https://www.interaction-design.org/literature/topics/visual-design> (дата звернення: 26.04.2026).

17. Marchenko Marketing. Цільова аудиторія: від А до Я – опис, портрет та приклади. URL: <https://marchenko.marketing/cilova-auditoriya-vid-a-do-ya-opis-portret-ta-priklad-cilovoi-auditorii/> (дата звернення: 26.04.2026).

18. ІМІ. Лексеми для коректного висвітлення в медіа різних вікових груп. URL: <https://imi.org.ua/advices/leksemy-dlya-korektnogo-vysvitlennya-v-media-riznyh-vikovyh-grup-i33168> (дата звернення: 26.04.2026).

19. Demiurge Journal. Психо-візуальні механізми керування сприйняттям у графічному дизайні. URL: <https://demiurge.knukim.edu.ua/article/view/347373> (дата звернення: 26.04.2026).

20. eDilo. Портрет клієнта: як знайти свою аудиторію. URL: <https://edilo.com.ua/blog/portret-kliiyenta-yak-znajty-svoyu-audytoryyu/> (дата звернення: 26.04.2026).

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

БРИФ

Розділ	Інформація
Контактна особа (клієнт)	Макарова Анна Леонідівна, старший викладач, кандидат мистецтвознавства - Харківської державної академії дизайну і мистецтв
E-mail	Immadesign@gmail.com
Telegram	@AnnaMakarova5
Виконавець проекту	Трахнова Софія Геннадіївна, студентка 4 курсу факультету дизайну - Харківської державної академії дизайну і мистецтв
Контактна особа (виконавець)	Трахнова Софія Геннадіївна
E-mail	ulps5891@gmail.com
Telegram	@babkasio

Розділ	Інформація
7. Загальна інформація	Проект передбачає розробку візуального оформлення навчального посібника «Стилізації. Форми і ступені», який створюється в межах дипломної роботи та призначений для використання у навчальному процесі студентами дизайнерських спеціальностей. Основна мета - створити зрозуміле, структуроване та візуально ціліс
<i>Задачі проекту</i>	<i>Розробка обкладинки, авантитулу, титульної сторінки, внутрішньої структури посібника та створення єдиної типографічної системи.</i>
8. Підготовчий етап	Проведено збір та аналіз візуального матеріалу. Створено презентацію з прикладами стилізації, яка стала основою для формування структури посібника. Відібрано студентські роботи для використання у якості ілюстративного матеріалу.
9. Цільова аудиторія	Студенти дизайнерських спеціальностей (17–25 років), початковий та середній рівень підготовки.
<i>Потреби аудиторії</i>	1. зрозуміле пояснення матеріалу 2. наявність візуальних прикладів 3. логічна структура
4. Конкурентне середовище	Існуючі навчальні посібники часто мають застарілий вигляд, перевантажені текстом та не мають чіткої структури.
5. Позиціонування	Сучасний навчальний посібник із акцентом на простоту,

	структурованість і візуальну чіткість.
<i>Характеристики</i>	<i>структурованість, зрозумілість, акуратна типографіка</i>
6. Структура посібника	21.спрощення форми 22.освітлення 23.2D зображення 24.2D+ (умовно-просторові рішення) 25.3D форма 26.фактура 27.колір 28.прикладі та роботи студентів
7. Дизайн та стилістика	Мінімалізм, модульна сітка, геометричні та абстрактні форми, обмежена кольорова палітра, баланс тексту і графіки.
8. Поліграфічна частина	Обкладинка, авантитул, титульна сторінка, внутрішні розвороти.
<i>Формат</i>	<i>A4</i>
9. Шрифтове рішення	Основний шрифт - Gotham. Використання різних накреслень, контроль інтерліньяжу та відступів.
10. Технічні вимоги	Посібник містить текст, ілюстрації, приклади та студентські роботи з зазначенням авторства.
<i>Основні вимоги</i>	<i>логічна структура, читабельність, акуратне оформлення, відповідність навчальним стандартам</i>

ДОДАТОК Б

ГЛОСАРІЙ

- 1) Стилiзацiя — авторська обробка реальної форми, де головна увага придiляється характерним рисам об'єкта через їх підкреслення або спрощення.
- 2) Форма — вiзуальна оболонка предмета, що складається з його лiній, об'єму та внутрiшньої логiки побудови.
- 3) Узагальнення — прийом, що полягає у вiдмовi вiд дрiбних подробиць на користь виявлення основної сутi образу.
- 4) Спрощення форми — свiдоме обмеження деталiзацiї для створення чiткого та зрозумiлого графiчного знаку.
- 5) Ступiнь стилiзацiї — показник того, наскiльки сильно фiнальний образ вiдрiзняється вiд свого реального прототипу.
- 6) Вiзуальна мова — набiр графiчних iнструментiв (лiній, плям, кольорiв), за допомогою яких дизайнер передає iдею.
- 7) Композицiя — продумане поєднання всiх частин проєкту в єдину гармонiйну структуру на площинi.
- 8) Вiзуальна iєрархiя — метод розстановки прiоритетiв, що скерує погляд глядача вiд найважлившого до другорядного.
- 9) Модульна сiтка — логiчна розмiтка простору, яка допомагає впорядкувати контент та дотримуватися ритму.
- 10) Типографiка — галузь дизайну, що вивчає оформлення та використання тексту як вiзуального елемента.
- 11) Шрифт — цiлiсний набiр символiв, об'єднаних єдиним стилiстичним та графiчним задумом.
- 12) Iнтерлiньяж — вертикальна вiдстань мiж базовими лiнiями сусiднiх рядкiв у текстовому блоцi.
- 13) Вiдступи (поля) — порожнi зони по краях формату або навколо об'єктiв, що створюють простiр для вiзуального сприйняття.
- 14) Негативний простiр — фонова частина композицiї, яка не заповнена графiкою, але бере участь у створеннi форми.
- 15) Вiзуальна цiлiснiсть — якiсть дизайну, при якiй усi елементи виглядають як єдина, завершена система.
- 16) Контраст — рiзке протиставлення характеристик (розмiру, кольору чи форми) для посилення виразностi.
- 17) Ритм — закономірне чергування або повторення графiчних елементiв, що створює вiдчуття руху.
- 18) Баланс — такий стан композицiї, за якого всi елементи вiвноваженi мiж собою i не створюють зорового перекосу.
- 19) Iлюстрацiя — вiзуальне доповнення, що розкриває або глибше пояснює змiст основної iдеї.

- 20) Верстка — процес технічного компоновання тексту та ілюстрацій згідно з обраною сіткою та правилами дизайну.
- 21) Навчальний посібник — формат видання, що структурує знання та допомагає в опануванні конкретної теми.
- 22) Візуальне сприйняття — здатність людини розпізнавати, аналізувати та інтерпретувати побачені образи.
- 23) Графічний елемент — базова одиниця дизайну (крапка, штрих, лінія, пляма), з якої будується зображення.
- 24) Акцент — деталь макета, що виділяється на загальному тлі та першою привертає увагу глядача.
- 25) Об'єкт проєктування це методика створення багатосторінкового видання для навчання графічному дизайну.
- 26) Предмет проєктування це візуальна ідея, композиція, вибір шрифтів і загальне оформлення посібника «Стилізації. Форми і ступені»

ВІЗУАЛЬНИЙ МАТЕРІАЛ

Нова форма (Відгук) ☆

Файл Правка Вид Вставка Формат Дані Інструменти Ресурси Справка

Меню 100% 133 Roboto 10 B I A

Вийдіть із продемонстрованого посібника, на вашу думку, яке найкраще візуалізує та структурує рішення?

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q
1	Відгук	Ваш досвід у графі	Оберіть настрій	Чи маєте ви досвід	Наочний посібник	Наочний посібник	Наочний посібник	Наочний посібник	Наочний посібник	Наочний посібник	Наочний посібник	Наочний посібник	Наочний посібник	Наочний посібник	Наочний посібник	Наочний посібник	Наочний посібник
2	07.05.2026 0:31:28	Здобуває освіту (студія)	Інструкція	НІ	3	1	1	1	2	1	1	1	2	2	2	2	1
3	07.05.2026 0:39:11	Здобуває освіту (студія)	Поліграфіка, Типографія	Невизначений	3	3	2	3	2	1	3	3	2	2	3	3	3
4	07.05.2026 1:20:08	Здобуває освіту (студія)	Типографіка, UI/UX, Бр	Практичний	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
5	07.05.2026 2:23:08	Здобуває освіту (студія)	Типографіка, UI/UX, Бр	Невизначений	7	6	7	7	7	7	7	6	6	5	7	5	5
6	07.05.2026 2:45:52	Здобуває освіту (студія)	Брендинг/Ідентичність	НІ	7	6	6	6	7	7	7	5	6	7	5	7	7
7	08.05.2026 7:25:54				6	4	5	5	7	3	6	7	6	5	5	6	6
8	08.05.2026 13:23:32	Здобуває освіту (студія)	Поліграфіка, Типографія	НІ	5	5	5	4	5	7	4	2	4	3	5	3	3
9																	
10																	
11																	
12																	
13																	
14																	
15																	
16																	
17																	
18																	
19																	
20																	
21																	
22																	
23																	
24																	

рис 6. - Результати опитування для аналізу аналогів.

<https://docs.google.com/spreadsheets/d/1GXi2xT2OzXVUDYOIIsnyYrmOQDIX--i9Yn4gljMMeZBU/edit?resourcekey=&gid=1694584066#gid=1694584066>

ДОДАТОК Г

ПОШУКОВІ РІШЕННЯ

Рис. 1 - пошук обкладинки.

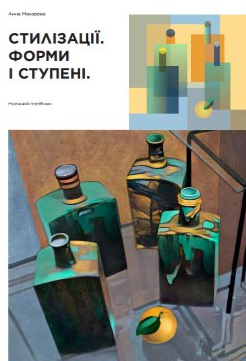

Рис.2 - пошук обкладинки.

Рис. 3 - пошук обкладинки.

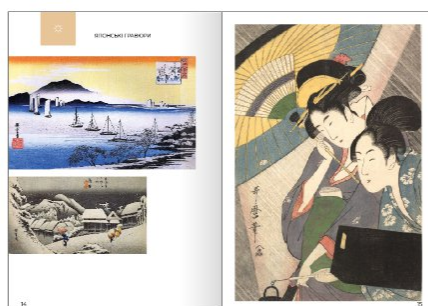

Рис. 4 - пошук розвороту

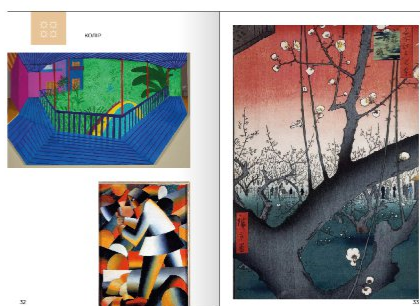

Рис. 5 - пошук розвороту

Рис. 6 - пошук розворота

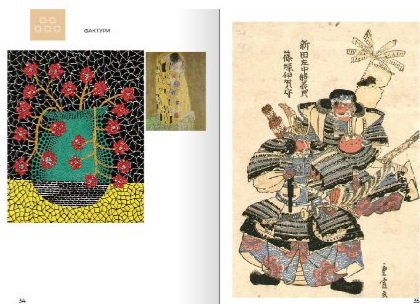

Рис. 7 - пошук розвороту

ДОДАТОК Д

ПРОЕКТНА ПРОПОЗИЦІЯ

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ
МИСТЕЦТВ
Факультет «Дизайн»
Кафедра «Інформаційний Дизайн»
ОПІП «Інформаційний дизайн»

**Кваліфікаційна робота на здобуття СВО «Бакалавр»
СТИЛІЗАЦІЇ. СТУПЕНІ І ФОРМИ УМОВНОСТЕЙ**

Виконала: і рахнова Софія і еннадіана
Керівник: канд. мист., Макарова Анна Леонідівна
Консультант: доцент ХДАДМ Більдер Наталя
Трифонівна

[illegible]